

ЗАБЕЗПЕЧЕННЯ СТАЛОГО ЗЕМЛЕКОРИСТУВАННЯ В СІЛЬСЬКОМУ ГОСПОДАРСТВІ НА НАЦІОНАЛЬНОМУ РІВНІ

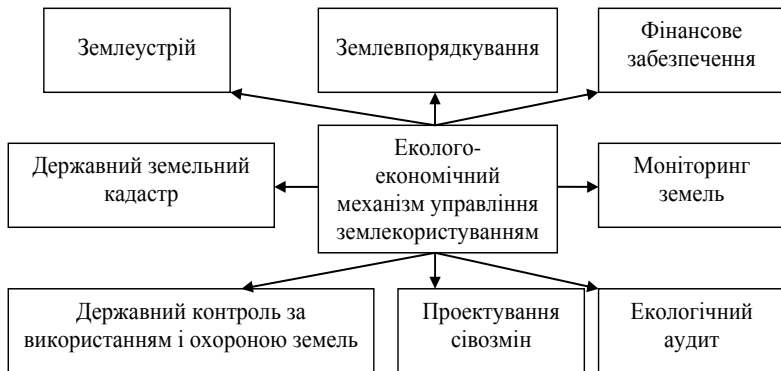
Боцула Олександр Іванович

*кандидат економічних наук, старший дослідник,
Інститут агроекології і природокористування
Національної академії аграрних наук України*

Ольхович Світлана Яремівна

*завідувач відділу економіки науково-дослідних робіт,
Інститут агроекології і природокористування
Національної академії аграрних наук України*

Управління збалансованим землекористуванням відображає розвиток земельних відносин, враховуючи потреби суспільства на кожному етапі його розвитку та взаємодію між людиною і природою. Таким чином, управління земельними ресурсами слід розглядати як комплексну систему правових, еколого-економічних та організаційно-господарських заходів, які здійснюються державою з метою регулювання земельних відносин, забезпечення сталого використання земель і охорони земельних ресурсів в інтересах суспільства [1, с. 450].

**Рис. 1. Складові збалансованого механізму управління
землекористуванням в сільському господарстві**

Джерело: розроблено автором на основі даних [2, с. 67]

Якщо з боку держави не буде проводитись контроль за ефективністю використання земель, то сільськогосподарські підприємства будуть здійснювати заходи з охорони земельних ресурсів в сільському господарстві виходячи з простого порівняння граничних часткових прибутків і граничних часткових витрат [3, с. 12]. Для досягнення рівня збалансованості потрібно, щоб граничні суспільні витрати на підвищення родючості ґрунтів були рівними граничним суспільним прибуткам рис. 1. Основою сучасного землеустрою має стати ландшафтна структуризація сільськогосподарських територій з детальною характеристикою рельєфу, якості ґрунтів, мікрокліматичного режиму тощо. Такий підхід дає змогу раціонально використовувати кожну земельну ділянку, визначати структуру та обсяги відповідних інвестицій.

Тобто, при організації території у агроформуваннях в процесі розробки проектів та схем землеустрою необхідно враховувати еколого-ландшафтну структуру земель. Недооцінка екологічних та ландшафтних особливостей при організації території в часі та у просторі призводить до негативних явищ, які впливають на продуктивність та якісний стан сільськогосподарських угідь, зниження родючості ґрунтів, посилення ерозійних процесів та розвиток зсувів, що призводить до деградації земель.

Відповідно до зазначеної мети управління земельними ресурсами потрібно сформуванати основні завдання щодо управління збалансованим землекористуванням, до яких можна віднести:

- створення правових, економічних і організаційних передумов для різних форм господарювання на землі;
- забезпечення соціально-правового захисту суб'єктів земельних відносин;
- регулювання державними актами фінансової, природоохоронної та підприємницької діяльності суб'єктів земельних відносин;

Для вирішення вищезгаданих завдань потрібно забезпечити виконання таких головних умов:

- згідно з Конституцією України на рівні держави, регіонів і місцевих органів самоврядування прийняти необхідні нормативно-правові акти з регулювання земельних відносин;
- на державному рівні створити економічні, правові й організаційні передумови для регулювання, використання й охорони земель ринковими методами;
- для всіх рівнів адміністративно-територіальних утворень створити горизонтальну і вертикальну структуру системи органів управління земельними ресурсами.

Питання збалансованого використання та охорони земель в умовах загострення еколого-економічної ситуації в Україні має стати одним із стратегічних напрямів державної політики, адже поліпшення стану землі

відкриває перспективи до збільшення обсягів виробництва сільськогосподарської продукції та сприятиме зміцненню економіки сільського господарства, що забезпечує суттєве задоволення потреб людей та умов проживання населення.

Список використаних джерел:

1. Євсюков Т.О., Сохнич О.А. Удосконалення структури екологічної та економічної інформації використання земель. *Науковий вісник. Серія: Економічні аспекти екологізації землекористування*. 2005. Вип. 15.6. С. 450–457.
2. Мерзляк А.В., Боклаг В.А. Земельний кадастр у структурі державного управління земельними ресурсами: монографія. Класич. приват. ун-т. Запоріжжя, 2008. 100 с.
3. Sagaydak A., Lukyanchikova A. Development of Agricultural Land Market in the Russian Federation. *International Federation of Surveyors Article of the Month* October 2011. 16 p.